

แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง

The Guidelines for Desirable Characteristics Development of Professional School Administrators under the Secondary Educational Service Area Office of Sing Buri, Ang Thong

ลักษิกา แยมุ่น, ภูวดล จุลสุคนธ์ และ เสริมทรัพย์ วรปัญญา

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี, ลพบุรี, ประเทศไทย

Laksikar Yamnun, Phuwadon Chulasukhon and Sermasap Vorapanya
Thepsatri Rajabhat University, Lop Buri, Thailand

✉: pamsikar38@gmail.com
(Corresponding Email)

Received: 06 January 2025; Revised: 08 February 2025; Accepted 17 February 2025

© The Author(s) 2025

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง 2) จัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ 3) หาแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง จำนวน 338 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์เชิงลึก สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการศึกษาพบว่า 1. สภาพปัจจุบันของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2. การจัดลำดับความต้องการจำเป็นของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง พบว่า ด้านที่มีความต้องการจำเป็น 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) การมีทักษะด้านการสื่อสาร 2) การมีวิสัยทัศน์ และ 3) การมีคุณธรรมจริยธรรม 3. แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ได้มาจากการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ทรงคุณวุฒิ ในหน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษาจังหวัดสิงห์บุรี อ่างทอง โดยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาตามหลักวิชาการและมีความน่าเชื่อถือ จนได้มาซึ่ง แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะ ที่

พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง

คำสำคัญ: คุณลักษณะที่พึงประสงค์, ผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ, สิงห์บุรี, อ่างทอง

Abstract

This research article aimed to: 1) to examine the status quo and desirable characteristics of professional educational institutions under the Secondary Education Area Office Singburi Anghong, 2) to prioritize the needs for the desirable characteristics development of profession educational institution administrators under the Secondary Education Area Office of Singburi Anghong, and 3) to determine the guidelines for desirable characteristics development of profession educational institution administrators under the Secondary Education Area Office of Singburi Anghong. The present study sample included school administrators and teachers in schools under the Secondary Education Area Office Singburi Anghong, a total of 338 people. The research instruments included questionnaires and in-depth interviews. The statistics implemented for data analysis included percentage, mean, standard deviation, needs analysis, and content analysis. The results are as follows: 1. The status quo of the desirable characteristics of professional educational institution administrators under the Secondary Educational Service Area Office Singburi Anghong was at a high level overall, and the desirable characteristics of professional educational institution administrators under the Secondary Educational Service Area Office Singburi Anghong were at the highest level overall. 2. The priority of needs for desirable characteristics of professional educational institution administrators under the Secondary Educational Service Area Office Singburi Anghong was found the top three needs for the following areas; 1) communication skills, 2) vision, and 3) ethics. 3. The guidelines for developing desirable characteristics of professional educational institution administrators under the Secondary Education Area Office of Singburi Anghong were derived from in-depth interviews with experts in educational agencies and educational institutions in Singburi, Anghong provinces. Based on the content analysis under the academic principles and credibility provided the guidelines for desirable characteristics development of professional educational institution administrators under the Secondary Education Area Office of Singburi Anghong.

Keyword: Desirable Characteristics, Profession Educational Institution, Administrators, Singburi, Anghong

1. บทนำ

การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการศึกษาเพื่อเป็นรากฐานในการพัฒนาประเทศ โดยมีเป้าหมาย ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน เป็นผู้เรียนรู้ ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรมและเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งของประเทศ การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่า 12 ปี และรัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 กระทรวงศึกษาธิการเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบงานด้านการศึกษาของประเทศ มีอำนาจหน้าที่ เกี่ยวกับการส่งเสริมและกำกับดูแลการศึกษาทุกระดับทุกประเภท และการอาชีวศึกษา กำหนดนโยบาย แผน และมาตรฐานการศึกษา สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษา ส่งเสริมและประสานงานการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และการกีฬา ในส่วนที่เกี่ยวกับการศึกษา รวมทั้งการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการจัด

การศึกษา และราชการอื่นตามที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงหรือส่วนราชการที่สังกัดกระทรวง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กล่าวถึงคุณลักษณะผู้อำนวยการสถานศึกษาที่พึงประสงค์ประกอบด้วย รัก ศรัทธา ภาควุฒิใจในศักดิ์ศรี และเกียรติภูมิของความเป็นผู้ผู้อำนวยการสถานศึกษามุ่งมั่นในการบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสร้างวัฒนธรรมคุณภาพและวัฒนธรรมประชาธิปไตยในการปฏิบัติงานโดย กระบวนการมีส่วนร่วมมีวินัยคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพมีบุคลิกภาพที่เหมาะสมกับการเป็นผู้ผู้อำนวยการสถานศึกษาและเรื่องอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีคุณลักษณะ 10 ประการดังนี้ 1) มีวิสัยทัศน์กว้างไกล 2) มีความรู้ทางวิชาชีพมุ่งแสวงหาความรู้ใหม่ 3) มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ 4) มีความเป็นผู้นำ 5) มีความสามารถวิเคราะห์สถานการณ์ 6) มีบุคลิกน่าเชื่อถือ 7) มีคุณธรรมจริยธรรม 8) มีจิตวิทยาในการบริหาร 9) มีความสามารถความชำนาญในการบริหารและจัดการศึกษาได้ดี 10) มีความรักและศรัทธาในวิชาชีพ

ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญที่จะต้องบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผล เพื่อให้เกิดความสมดุลในการบริหารจัดการศึกษาบรรลุผลสำเร็จความสำเร็จหรือความล้มเหลวทางการศึกษานั้น ขึ้นอยู่กับผู้บริหารส่วนหนึ่ง ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นตัวแปรสำคัญในด้านการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 จำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถทักษะ และประสบการณ์ทางการบริหารการศึกษาเพื่อพัฒนา สถานศึกษาให้ทันสมัยเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของโลก (โยธิน นิลคช, 2561) ซึ่งสอดคล้องกับ อีระ รุญเจริญ (2553) กล่าวว่า “ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคลากรหลักที่สำคัญของสถานศึกษาและเป็นผู้นำวิชาชีพที่จะต้องมีความรู้ความสามารถ และคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนทั้งจรรยาบรรณวิชาชีพที่ดี จึงจะนำไปสู่การจัดและการบริหารสถานศึกษาที่ดี มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพ” นอกจากนี้ ผู้บริหารจะต้องรับผิดชอบในการวางแผนการตัดสินใจ ซึ่งเป็นการบริการจัดการงานต่าง ๆ ในหน่วยงานการตัดสินใจ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เป็นกลไกสำคัญหนึ่งที่จะประสานและขับเคลื่อนระบบการพัฒนองค์กรให้ก้าวหน้าด้วยการนำพาบุคลากรให้ร่วมมือกันปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มศักยภาพและทุกฝ่ายมีส่วนในการเสนอความคิดต่อผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อให้การบริหารมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ในทางตรงกันข้าม ถ้าผู้บริหารสถานศึกษาไม่มีคุณภาพไม่เป็นผู้นำที่ดี ก็จะไม่สามารถพัฒนองค์กรให้เจริญก้าวหน้า การจัดการศึกษาก็ไม่ประสบผลสำเร็จได้เช่นเดียวกัน (ทรงสวัสดิ์ แสงมณี, 2552)

คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพ คือ นักบริหารที่มีความรู้ ความเข้าใจในสาระของงานอย่างแท้จริงสามารถบริหารงานได้ประสบความสำเร็จ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้มาตรฐานและเป็นที่ยอมรับ ทั้งด้านการบริหารและด้านคุณธรรม จริยธรรมด้วย ดังนั้น คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพ คือ ผู้ที่ทำหน้าที่เป็นผู้บริหารงานกิจการต่าง ๆ ให้สำเร็จ โดยอาศัยความรู้ความสามารถของตนเองและความร่วมมือของผู้อื่น ลักษณะของนักบริหารการศึกษา มืออาชีพที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการบริหารและการจัดการศึกษาตามแนวทางที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ซึ่งลักษณะดังกล่าวประกอบด้วย 1) มีพื้นฐานเดิมเป็นทุนมีความเป็นผู้นำตามธรรมชาติเดิมเป็นทุน 2) มีการศึกษา 3) บุคลิกภาพน่าเชื่อถือ 4) มีคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ 5) มีความสามารถความ

ชำนาญ 6) มีความรู้และรู้รอบ 7) การมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพบริหารการศึกษา นอกจากนี้ การบริหารโรงเรียน ควรจะต้องคำนึงสิ่งต่อไปนี้ คือ 1) ลักษณะของตนเอง 2) สภาพของโรงเรียน ทั้งภายในและภายนอก 3) ศึกษาแนวคิดทฤษฎีการบริหารจากผู้บริหารที่ประสบผลสำเร็จ และ 4) อุปสรรคและแนวคิดทฤษฎีการบริหารตัวแบบผู้บริหารที่ประสบผลสำเร็จและประสบการณ์ของตนเองมาหลอมรวมหรือสร้างเป็นแนวทางการบริหารโรงเรียนของตนเอง ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องปรับปรุงคุณลักษณะของตนเอง เช่น คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ ด้านภาวะผู้นำ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความสามารถในการบริหาร ด้านวิชาการและด้านอื่น ๆ เพื่อบูรณาการกับเงื่อนไข สภาพงาน แนวคิดทฤษฎี และหลักการบริหารนำสู่การปฏิบัติอย่างมีส่วนร่วมให้ประสบความสำเร็จได้ (รสรินญ์ เขยสาคร, 2557)

โดยอ้างถึง ยุทธศาสตร์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ที่มุ่งพัฒนาคุณภาพและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาระยะ 5 ปี (พ.ศ.2566-2570) ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ในกลยุทธ์ที่ 4 การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา แนวทางการพัฒนาข้อที่ 6 พัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณธรรม จริยธรรม และการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล ของยุทธศาสตร์สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (แผนพัฒนาการศึกษาระยะ 5 ปี พ.ศ.2566-2570 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง) จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้น การเป็นผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ จะต้องเป็นบุคคลที่มีทั้งความรู้ความสามารถที่จะนำพาครูปฏิบัติงานให้เกิดผลดีกับการบริหารสถานศึกษา ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง
2. เพื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง
3. เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง

3. วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง จำแนกเป็น โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 5 โรงเรียน, โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 14 โรงเรียน, โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 4 โรงเรียน, โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 3 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 26 โรงเรียน โดยมีจำนวนประชากร ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 61 คน, ครู จำนวน 990 คน รวมทั้งสิ้น 1,051 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน พ.ศ. 2566) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร

สถานศึกษาและครู ได้มาจากกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และยอมให้มีความคลาดเคลื่อนที่ระดับ .05 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 338 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 53 คน ครู จำนวน 285 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จำแนกตามตำแหน่งการปฏิบัติงาน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์เชิงลึก

การสร้างและหาคุณภาพของแบบสอบถาม ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลจากตำรา เอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจเพื่อกำหนดขอบเขตของการวิจัย และการสร้างเครื่องมือในการวิจัย

2. นำข้อมูลที่ได้มากำหนดขอบเขตของเนื้อหา เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถามของแบบสอบถาม ให้ครอบคลุมประเด็นที่เกี่ยวข้อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ โดยแบ่งออกเป็น 7 ประการ ประกอบด้วย 1) การมีภาวะผู้นำ 2) การมีวิสัยทัศน์ 3) การมีทักษะด้านการสื่อสาร 4) การมีความรู้ความสามารถ 5) การมีคุณธรรมและจริยธรรม 6) การมีทักษะด้านการบริหาร 7) การมีบุคลิกภาพที่ดี

3. ร่างแบบสอบถาม ตามกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยผู้วิจัยกำหนดประเด็นให้ครอบคลุมตามขอบเขตเนื้อหาจากกรอบแนวคิด ประกอบด้วยคำถามเป็นรายข้อเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) และแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

4. นำร่างแบบสอบถามไปเสนอให้ต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอคำแนะนำในการปรับปรุง แก้ไขแบบสอบถามให้มีความสอดคล้อง เหมาะสมกับขอบเขตเนื้อหาที่กำหนดให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

5. นำร่างแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ (Subject Matter specialists) จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของเครื่องมือ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเนื้อหาสาระและโครงสร้างของแบบสอบถาม ตลอดจนภาษาที่ใช้ในแบบสอบถาม ลงความเห็นและให้คะแนนว่าข้อคำถามแต่ละข้อ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และเนื้อหาหรือไม่ จากนั้นวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อและเนื้อหา (Index of Item – Objective Congruence: IOC) พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้อง อยู่ระหว่าง 0.8 – 1.0

6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว นำไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารสถานศึกษา และครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ครั้งนี้ จำนวน 30 คน

7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้มาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient Method) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ อยู่ระหว่าง 0.8 – 1.0

8. นำแบบสอบถามที่ผ่านการหาความเชื่อมั่นและได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอความเห็นชอบและจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

และการสร้างและหาคุณภาพของแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) มีขั้นตอนดังนี้

1. นำข้อมูลสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์จากแบบสอบถามมาทำการวิเคราะห์หาดัชนีความต้องการจำเป็น
2. ศึกษา วิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ที่ได้จากการวิเคราะห์หาดัชนีความต้องการจำเป็น
3. สร้างประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา
4. ปรับปรุงและแก้ไขประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาเสนอแนะก่อนนำไปใช้จริง
5. นำประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ที่ถูกต้องแล้วจัดพิมพ์เพื่อนำไปใช้ประกอบการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลการวิจัย โดยมีลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยทำบันทึกเสนอคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี เพื่อออกหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง
2. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากผู้บริหารสถานศึกษาในการแจกแบบถามเพื่อเก็บข้อมูล โดยแจกแบบสอบถามให้ผู้บริหารสถานศึกษา และข้าราชการครู จำนวน 338 คน
3. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามผ่านระบบออนไลน์ (Google form) และขอรับแบบสอบถามคืนในระยะเวลาที่กำหนด เพื่อตรวจนับและตรวจหาความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม
4. นำข้อมูลจากแบบสอบถามมาจัดลำดับความต้องการจำเป็นของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง
5. นำข้อมูลลำดับความต้องการจำเป็นของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง จากแบบสอบถามมาสร้างประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้ทรงคุณวุฒิ
6. ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง ด้วยประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เรื่อง แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ
7. พัฒนาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง
8. ร่างแนวทางการพัฒนาแนวทางพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการนำแบบสอบถามทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ ความถูกต้องในการตอบแบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยการแจกแจงความถี่ (frequency) และการหาค่าร้อยละ (percentage) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ขั้นที่ 2 วิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ โดยการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยายในการวิเคราะห์ โดยมีการกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย

ขั้นที่ 3 วิเคราะห์ค่าความต้องการจำเป็นจัดลำดับตามค่า PNI Modified โดยใช้วิธี Priority Need Index

ขั้นที่ 4 นำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์มาเรียงลำดับความต้องการจำเป็น จากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด จากนั้นนำประเด็นที่มีความน่าสนใจ มาสร้างเป็นประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึก

ขั้นที่ 5 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ของผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อเสนอ แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง

4. ผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1.1 สภาพปัจจุบันของคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาสภาพปัจจุบันรายด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) การมีคุณธรรมและจริยธรรม 2) การมีบุคลิกภาพที่ดี และ 3) การมีความรู้ความสามารถ ส่วนสภาพปัจจุบันรายด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การมีวิสัยทัศน์ และการมีทักษะด้านการสื่อสาร

1.2 สภาพที่พึงประสงค์ของคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาสภาพที่พึงประสงค์รายด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) การมีคุณธรรมและจริยธรรม 2) การมีบุคลิกภาพที่ดี และ 3) การมีความรู้ความสามารถ ส่วนสภาพที่พึงประสงค์รายด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การมีภาวะผู้นำ

2. ลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) การมีทักษะด้านการสื่อสาร 2) การมีวิสัยทัศน์ 3) การมีคุณธรรมและจริยธรรม 4) การมีทักษะด้านการบริหาร 5) การมีความรู้ความสามารถ 6) การมีบุคลิกภาพที่ดี และ 7) การมีภาวะผู้นำ

3. แนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์และสรุปแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ หลังจากได้ข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ จากนั้นผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ตามที่

ผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อเสนอแนะโดยเฉพาะประเด็นที่ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่เห็นสอดคล้องกัน แล้วนำมาปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ทั้ง 2 ท่าน เพื่อปรับปรุงให้เหมาะสมต่อไป ซึ่งผลการพิจารณาปรับปรุงได้ข้อสรุปแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ดังนี้

ด้านที่ 1 การมีภาวะผู้นำ ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดลำดับความสำคัญของการวางแผนการดำเนินงานต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา 2) ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างแรงบันดาลใจให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชา และส่งต่อความเป็นภาวะผู้นำแก่เพื่อนร่วมงาน 3) ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำทางด้านวิชาการและทักษะด้านอื่น ๆ โดยมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ 4) ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างเครือข่ายทางการศึกษาทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา และร่วมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและผู้เชี่ยวชาญคนอื่น ๆ 5) ผู้บริหารสถานศึกษาตั้งศักยภาพและความสามารถของบุคลากร ๆ แต่ละคน มาปรับใช้ในการทำงานให้เหมาะสมกับความสามารถของแต่ละบุคคล จะทำให้การทำงานเกิดประสิทธิภาพมากขึ้น 6) ผู้บริหารสถานศึกษามีความเคารพต่อผู้อื่น ปฏิบัติกับผู้อื่นด้วยความสุภาพ ให้เกียรติผู้อื่นอยู่เสมอ ส่งผลให้สามารถลดความขัดแย้ง ลดความตึงเครียดในการทำงานได้ พร้อมกับช่วยสร้างความไว้วางใจให้แก่กันได้อีกด้วย

ด้านที่ 2 การวิสัยทัศน์ ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาการสร้างวิสัยทัศน์ของตนเองอยู่เสมอ โดยพัฒนาการวางแผนการทำงาน มองภาพอนาคต มีการคิดริเริ่ม ยืดหยุ่น และชัดเจน สามารถสื่อสารให้ครูและบุคลากร ๆ ในสถานศึกษาเข้าใจง่าย 2) ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีแผนพัฒนาการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีไว้อย่างชัดเจน มีการวางแผนสร้าง Timelines การปฏิบัติงาน สามารถมองเห็นแนวโน้มในอนาคตให้ออกว่า เทรนด์ของสังคมและโลกมีแนวโน้มจะเป็นไปทิศทางใด โดยเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์และ SDG ในการวางแผนการทำงานอยู่เสมอ 3) ผู้บริหารสถานศึกษาควรสื่อสารอย่างชัดเจนและกระชับ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงไม่ต้องใช้เวลามากในการสื่อสาร เพียงแค่ชัดเจน ถูกต้อง เข้าใจง่าย และสามารถสื่อสารได้ทุกเวลา ไม่ว่าจะอยู่ในที่ใด ๆ ก็ตาม 4) ผู้บริหารสถานศึกษาควรฝึกการวิเคราะห์จากปัญหาและบริบท รวมไปถึงการกำหนดเป้าหมายและมุมมองในอนาคตของสถานศึกษา 5) ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง โดยการศึกษาความรู้อยู่เสมอ มีภาวะผู้นำสูง ตลอดจนมีมนุษยสัมพันธ์เป็นที่ยอมรับของผู้ร่วมงาน โดยมีการประสานงานที่ดี สื่อสารให้ชัดเจนตรงเป้าหมาย 6) ผู้บริหารสถานศึกษาควรรวมกลุ่มแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แนวคิด และวิสัยทัศน์ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เชี่ยวชาญ

ด้านที่ 3 การมีทักษะด้านการสื่อสาร ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นผู้ฟังที่ดีเป็นผู้ที่มีเจตนาจะเข้าใจ และใส่ใจที่จะตอบคำถามแก่ผู้ร่วมงาน 2) ผู้บริหารสถานศึกษามีการเข้าใจผู้ฟัง โดยทำความเข้าใจกับบุคคลที่สนทนาด้วยเป็นสิ่งสำคัญ และวิเคราะห์ผู้ฟัง เลือกใช้วิธีการสื่อสารที่ดีที่สุดและเหมาะสมกับผู้ฟังแต่ละคน 3) ผู้บริหารสถานศึกษามีการรับและให้ Feedbacks การขอความคิดเห็นจากครูและบุคลากร ๆ โดยผู้บริหาร ๆ ต้องดำเนินการกับ Feedbacks ที่ได้รับไปด้วยเพื่อปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานภายในสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้น 4) ผู้บริหารสถานศึกษามีการรับและให้ Feedbacks การขอความคิดเห็นจากครูและบุคลากร ๆ โดยผู้บริหาร ๆ ต้องดำเนินการกับ Feedbacks ที่ได้รับไปด้วย เพื่อปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานภายในสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

ด้านที่ 4 การมีความรู้ความสามารถ ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรู้พื้นฐานใน

การบริหารงานทั้ง 4 ฝ่ายบริหาร และขอบข่ายของแต่ละงานอย่างชัดเจน และสามารถบริหารจัดการงานต่าง ๆ ในทุก ๆ ฝ่ายบริหาร ๆ ได้ 2) ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความชำนาญในการบริหารจัดการองค์กรอย่างมีระบบ โดยสามารถใช้ทรัพยากรทั้งทางด้านงบประมาณ บุคลากร และกระบวนการในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ 3) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรู้ในระเบียบของทางราชการ กฎหมาย พรบ.ทางการศึกษา ให้แม่นยำ รวมไปถึงมีความรู้ทางด้านการวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการศึกษา 4) ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำทางด้านวิชาการและส่งเสริมให้บุคลากร ๆ ภายในสถานศึกษาเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้และพัฒนาทางด้านวิชาการและทักษะอื่น ๆ อยู่เสมอ โดยได้รับการพัฒนาตนเองอย่างรอบด้านและเท่าทันตามยุคสมัย มองโอกาสที่สถานศึกษาของตนเองมี และใช้โอกาสพัฒนาสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุด 5) ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาตนเองทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัลให้เกิดความชำนาญ สามารถใช้เครื่องมือสื่ออุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษาอย่างคล่องแคล่ว เพื่อนำมาปรับใช้ในระบบการบริหารและการทำงานให้เกิดประโยชน์สูงสุด 6) ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาความรู้ความสามารถในการนำนโยบายจากกระทรวงศึกษาธิการสู่การปฏิบัติในการดำเนินงานภายในสถานศึกษาอย่างมีรูปธรรม

ด้านที่ 5 การมีคุณธรรมและจริยธรรม ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารสถานศึกษามีความโอบอ้อมอารีเมตตา ห่วงใย ให้ความช่วยเหลือผู้ใต้บังคับบัญชา และผู้อื่นอย่างเสมอภาคได้ 2) ผู้บริหารสถานศึกษานำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และพระราชาบายของในหลวงรัชกาลที่ 10 มาปรับประยุกต์ใช้ในการบริหารงาน รวมไปถึงต้องมีความระมัดระวังในการปฏิบัติตนให้อยู่ในพื้นฐานแห่งความถูกต้อง ดีงาม มีศีลธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ 3) ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและยกย่องเชิดชูเกียรติ 4) ผู้บริหารสถานศึกษามีความศรัทธาในคุณงามความดี ให้ความสำคัญ สนับสนุน และการเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ประพฤติปฏิบัติด้วยจิตสำนึกที่ดี และธำรงไว้ซึ่งความยั่งยืนในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม 5) ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติตนให้เป็นต้นแบบของบุคลากร ๆ โดยควรพัฒนาตนเองให้มีหลักความเมตตาตามหลักพรหมวิหาร 4 ความเชื่อมั่นในคุณงามความดีตามหลักโลกธรรม 8 โดยรู้จักแยกแยะผิดชอบชั่วดี รวมไปถึงพัฒนาการเรียนรู้คุณธรรมจริยธรรมจากชีวิตส่วนตัวและการทำงาน

ด้านที่ 6 การมีทักษะด้านการบริหาร ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีศาสตร์และศิลป์ในการบริหารจัดการสถานศึกษา มีความรู้ ทักษะการด้านบริหาร และมีการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ มีความอดทนและอดกลั้น 2) ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถปรับประยุกต์ใช้ทรัพยากรที่มีในสถานศึกษา มาใช้ให้เกิดคุณค่าและมีประโยชน์สูงสุด โดยการบริหารงานต้องขึ้นอยู่กับระเบียบแบบแผนของทางราชการ 3) ผู้บริหารสถานศึกษาควรติดตามข่าวสาร นโยบายการศึกษาในระดับต่าง ๆ และนำนโยบายทางการศึกษาลงสู่การปฏิบัติงานและการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียน รวมไปถึงการมีทักษะในการวางแผน การบริหารจัดการ การกำหนดกลยุทธ์ เป็นผู้นำทางวิชาการ เข้าใจจิตวิทยาการเรียนรู้ของเด็ก 4) ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมาย และวางแผนการบริหารงาน โดยยึดมั่นกฎหมาย กฎระเบียบของทางราชการ จัดทำโครงสร้างการบริหารงานที่ชัดเจน และบริหารงานตามรูปแบบและโครงสร้างฯ รวมไปถึงผู้บริหาร ๆ ควรจัดทำแผน ๆ และดำเนินการตามแผน ๆ ที่ตั้งไว้ 5) การพัฒนาการใช้สื่อและนวัตกรรมทางการบริหาร รวมไปถึงการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศทางการบริหาร 6) ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการพัฒนาวิสัยทัศน์ในการบริหารจัดการสถานศึกษา

ให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง

ด้านที่ 7 การมีบุคลิกภาพที่ดี ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องรู้จักวางตัวให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่เพื่อนร่วมงานและบุคคลอื่น ๆ อยู่เสมอ รู้จักกาลเทศะ เป็นแบบอย่างในการเป็นภาวะผู้นำทางด้านวิชาการและงานอื่น ๆ รวมไปถึงการปฏิบัติตนเป็นนักพัฒนาและพร้อมรับสิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ 2) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องรักษาความสะอาดของร่างกายเป็นสิ่งสำคัญ รองลงมาคือการแต่งกายที่เรียบร้อย เหมาะสมกับตำแหน่ง วัย สถานการณ์ โอกาส และกาลเทศะ 3) ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาบุคลิกภาพด้านวาจา เนื้อหาสาระของการสื่อสาร และการเลือกใช้วิธีการในการสื่อสาร 4) ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาบุคลิกภาพด้านสติปัญญา คือ ความเข้าใจต่อสถานการณ์ บุคคล จนสามารถตัดสินใจต่อสิ่งต่าง ๆ ได้ดี และเท่าทันเวลา 5) ผู้บริหารสถานศึกษาควรหาบุคคลต้นแบบผู้มีบุคลิกภาพที่ดีและแต่งกายสะอาด ถูกต้องตามกาลและกาลเทศะ เพื่อเป็นแรงบันดาลใจในการพัฒนาและปรับบุคลิกภาพของตนเองให้ดียิ่งขึ้น

5. อภิปรายผล

1. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง

1.1 ภาพรวมผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากคุณลักษณะแต่ละด้าน ได้แก่ 1) การมีภาวะผู้นำ 2) การมีวิสัยทัศน์ 3) การมีทักษะด้านการสื่อสาร 4) การมีความรู้ความสามารถ 5) การมีคุณธรรมและจริยธรรม 6) การมีทักษะด้านการบริหาร และ 7) การมีบุคลิกภาพที่ดี เป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่จำเป็นของการเป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่มีคุณลักษณะที่ดีและเหมาะสมกับบทบาทหน้าที่การปฏิบัติงาน เพื่อให้สามารถบริหารสถานศึกษาให้เป็นไปในทิศทางที่พึงประสงค์ และบรรลุเป้าหมายของการบริหารขององค์การคุณลักษณะดังกล่าวเกิดจากการที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาสภาพปัจจุบันของคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ตามกรอบแนวคิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่สังเคราะห์จาก JANICE S. SERENIO (2013), Miriam A. Campo (2014), ธีระ รุญเจริญ (2553), สุรินทร์ นามอยู่ (2564) สอดคล้องกับแนวคิดของ เบส (Bass, 1998) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญในฐานะเป็นผู้นำที่ต้องรับผิดชอบสถานศึกษาทั้งหมดในการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของวันวิดี กุ่มเมือง (2554) ที่พบว่า ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.2 ภาพรวมของผลการวิจัยของสภาพที่พึงประสงค์ของคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามต้องการให้ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติตามคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามากที่สุด หรือผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนอาจต้องการผู้บริหารสถานศึกษาที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในด้านต่าง ๆ ได้แก่ 1) การมีภาวะผู้นำ 2) การมีวิสัยทัศน์ 3) การมีทักษะด้านการสื่อสาร 4) การ

มีความรู้ความสามารถ 5) การมีคุณธรรมและจริยธรรม 6) การมีทักษะด้านการบริหาร และ 7) การมีบุคลิกภาพที่ดี เพราะเชื่อว่าจะสามารถเป็นผู้นำในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ให้กับองค์กรมีความสามารถในการเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงที่ดี มีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาองค์กร กล้าคิด กล้าตัดสินใจ ภายใต้หลักการที่ถูกต้องเป็นผู้บริหารที่มีความรับผิดชอบต่อนักที่ ตรงต่อเวลา รู้จักใช้คำพูดที่เหมาะสม สามารถนำความรู้ใหม่ ๆ มาพัฒนาองค์กรให้บรรลุตามเป้าหมายขององค์กร สอดคล้องกับงานวิจัยของ สามารถ พงศ์ศิริ (2558) ที่พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพรรณณี สวากลาง (2558) ที่พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ผลการศึกษาลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาจะทำหน้าที่ได้อย่างสมบูรณ์ต้องมีคุณลักษณะดังกล่าว ซึ่งจากผลการวิจัยมีประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

2.1 การมีทักษะด้านการสื่อสาร เป็นด้านที่มีลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง เป็นอันดับแรก เนื่องมาจากการติดต่อสื่อสาร เป็นเรื่องที่มีความสำคัญต่อผลสำเร็จของการบริหารที่เกี่ยวข้องกับบุคคลหลายฝ่ายและแต่ละฝ่ายต้องรับทราบนโยบายระเบียบแบบแผนของการสื่อสาร เพื่อที่จะนำวิธีการและหลักการไปใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารได้ สอดคล้องกับแนวคิดของ รอย และเบทสัน (Ruesch and Bateson, 1951) ซึ่งกล่าวว่า การสื่อสารไม่ใช่การถ่ายทอดข่าวสารด้วยภาษาพูดและเขียนโดยมีเจตนาชัดเจนเท่านั้น แต่หมายถึง พฤติกรรมทุกอย่างที่บุคคลหนึ่งกระทำแล้วส่งผลให้บุคคลอื่นเกิดความเข้าใจ โดยกระบวนการสื่อสารเริ่มด้วยแหล่งความคิดข้อมูล (Source) ข่าวสาร (Message) และช่องทางการสื่อสาร (Channel) เกณฑ์สำหรับการติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิผลของผลลัพธ์ที่ต้องการ ดังนั้น การติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิผลต้องหล่อหลอมเกณฑ์ทั้งสามเกณฑ์เข้าด้วยกัน มีคุณภาพนำไปสู่การรับรู้เชิงบวก ก่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายขององค์กร ซึ่งการสื่อสารอย่างน้อยต้องมีองค์ประกอบของการสื่อสาร สอดคล้องกับ ปัทมา สายสอาด (2551) ที่กล่าวว่า การสื่อสารมีความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตการที่บุคคลจะบรรลุมาตรฐานความจำเป็นขั้นพื้นฐานได้นั้น จำเป็นต้องมีความรู้หรือข้อมูลในเรื่องต่าง ๆ การได้มาซึ่งข้อมูลข่าวสารหรือความรู้นั้น ต้องอาศัยการสื่อสาร ทั้งในรูปแบบของการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย การสื่อสารเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างเป็นปกติวิสัยของทุกคน โดยทั่วไปมนุษย์ใช้เวลาประมาณ 70 - 80% เพื่อการสื่อสารถึงผู้อื่น ทั้งการฟัง การอ่าน และการเขียน

2.2 การมีวิสัยทัศน์ เนื่องจากในปัจจุบันวิสัยทัศน์เป็นสิ่งที่มีความจำเป็นสำหรับองค์กรที่จะเป็นตัวชี้แนะแนวทางการบริหารองค์กร และสร้างแรงบันดาลใจในการที่จะนำองค์กรไปสู่เป้าหมายที่ต้องการได้ วิสัยทัศน์เป็นเสมือนความใฝ่ฝันที่ชี้นำทางให้ทุก ๆ คนในองค์กรเดินไปในทางเดียวกัน เพื่อขับเคลื่อนองค์กรไปในทิศทางและแนวทางที่กำหนดโดยผู้บริหาร วิสัยทัศน์มีความสำคัญต่อผู้บริหารผู้ร่วมงานและความก้าวหน้าขององค์กรในการดำเนินงาน สอดคล้องกับ เสน่ห์ จุ้ยโต (2558) ที่กล่าวว่า วิสัยทัศน์มีความสำคัญในการพัฒนางานต่าง ๆ ในองค์กรซึ่งวิสัยทัศน์เป็นภาพที่ผู้บริหารองค์กรและบุคลากรในองค์กรได้ร่วมกันวางไว้เพื่อให้เป็นตัวกำหนด ดังนั้นความสำเร็จของการทำงานในองค์กร วิสัยทัศน์จึงมีความสำคัญมาก สอดคล้องกับ ทองอินทร์ ปัญญาภาค (2556) ที่ได้กล่าวถึงความสำคัญของวิสัยทัศน์ไว้ว่า วิสัยทัศน์ของผู้บริหารหรือของสถานศึกษาจะเป็นเหมือนเข็มทิศหรือ

จุดมุ่งหมายที่ทุกคนในสถานศึกษาตั้งไว้ เพื่อให้ปฏิบัติไปให้บรรลุเป้าหมายนั้นให้มากที่สุด ซึ่งการที่บรรลุวิสัยทัศน์ทุกคนต้องร่วมมือร่วมใจกันทำงานตามพันธกิจที่ได้กำหนดไว้ วิสัยทัศน์ที่ตั้งไว้จึงจะเป็นจริงได้

2.3 การมีคุณธรรมและจริยธรรม เนื่องจากคุณธรรมและจริยธรรมเป็นเสมือนบทบาทบัญญัติของความคิดและความงามของจิตใจที่ส่งผลให้ บุคคลประพฤติดีประพฤติชอบด้านคุณธรรมจริยธรรม จึงเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิต การที่จะให้คนในสังคมมีคุณลักษณะคุณธรรมจริยธรรมอันจะส่งผลให้คนในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขได้นั้น ควรมีการส่งเสริมและปลูกฝังในเรื่องคุณธรรมจริยธรรมตั้งแต่ยังเยาว์วัยที่เข้ารับการศึกษานี้ คุณธรรมจริยธรรม เป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่เป็นพฤติกรรมดีงามที่แสดงออก และควรส่งเสริมให้เกิดขึ้นโดยเฉพาะอย่างยิ่ง โรงเรียน ครู ผู้ปกครอง และสังคมต้องการให้มีขึ้นในตัวของผู้เรียน ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่สังคมชอบและให้การสนับสนุน เพราะเป็นสิ่งที่ถูกต้องดีงาม คุณธรรมจริยธรรมจะประกอบขึ้นด้วยองค์ประกอบหลายอย่างเข้าด้วยกัน ดังนั้น คุณธรรมจริยธรรมจึงเป็นพื้นฐานที่สำคัญของทุกคนเป็นสิ่งจำเป็นในสังคม ความสงบสุขและความเจริญก้าวหน้าจะบังเกิดขึ้น เมื่อคนในสังคมมีคุณธรรมจริยธรรม นโยบายสังคมของรัฐบาลมุ่งมั่นที่จะสร้างสังคมเข้มแข็งให้คนในชาติอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันอย่างสมานฉันท์บนพื้นฐานของคุณธรรม ในส่วนของภาคการศึกษาได้กำหนดไว้ว่าจะเร่งรัดปฏิรูปการศึกษาโดยยึดคุณธรรมนำความรู้พัฒนาคนโดยใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความร่วมมือของสถาบันครอบครัว สถาบันศาสนา และสถาบันการศึกษา ดังนั้น คุณธรรมจริยธรรมจึงมีความสำคัญและเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งสำหรับสังคมไทย ที่ต้องการทั้งคนดีและคนเก่ง (สุภาพร สุขสวัสดิ์, 2552) สอดคล้องกับ ชาตรี เทียนทอง (2556) ที่กล่าวถึงการมีคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหารมีอาชีพว่า หลักประพฤติปฏิบัตินี้จะนำมาบูรณาการให้สอดคล้องกับนโยบายขององค์กร โดยยึดหลักประพฤติปฏิบัติที่ดีที่ได้กล่าวมาแล้ว และต้องมีกลยุทธ์ที่เหมาะสมกับบริบทขององค์กรและประการสำคัญ คือ บุคลากรขององค์กร ตั้งแต่ระดับผู้บริหารระดับสูงไปจนถึงเจ้าหน้าที่คนสุดท้ายต้องมีความเข้าใจและยอมรับในบทบาทหน้าที่ของการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ทั้งนี้ผู้บริหารมีอาชีพจะต้องให้ความสำคัญสนับสนุนและเป็นแบบอย่าง ผู้ให้การพัฒนาต้องมีความรู้ในหลักการเชิงทฤษฎี มีความเข้าใจในเชิงปฏิบัติ มีความศรัทธาในคุณงามความดีและลงมือทำด้วย “หัวใจ” ที่เต็มเปี่ยมด้วย “ความรัก” ผู้รับการพัฒนาต้องเข้าใจ ยอมรับพร้อมที่จะเข้าสู่การพัฒนาด้วยความสมัครใจ

2.4 การมีทักษะด้านการบริหาร เนื่องจากทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกระบวนการความรู้และความสามารถในการดำเนินกิจกรรมการบริหารงานตามภารกิจหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของผู้บริหารที่ได้รับมอบหมายจากสถานศึกษาตามความสามารถอย่างเต็มศักยภาพ โดยอาศัยทรัพยากรบุคคล และกระบวนการบริหารอย่างมีระบบ อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อให้การปฏิบัติงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับ ดร็กเกอร์ (Drucker, 2006) ที่กล่าวว่า การบริหาร คือ ศิลปะในการทำงานให้บรรลุเป้าหมายร่วมกับผู้อื่น การทำงานต่าง ๆ ให้ลุล่วงไปโดยอาศัยคนอื่นเป็นผู้ทำภายในองค์กรที่กล่าวนั้นทรัพยากรด้านบุคคลจะเป็นทรัพยากรหลักขององค์กรที่เข้ามาาร่วมกันในการ ซึ่งคนเหล่านี้จะเป็นผู้ใช้ทรัพยากรด้านวัตถุอื่น ๆ เครื่องจักร อุปกรณ์ วัตถุดิบ เงินทุน รวมทั้งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อผลิตสินค้าหรือบริการออกจำหน่ายและตอบสนองความพอใจในสังคม

2.5 การมีความรู้ความสามารถ เนื่องจากความรู้ความสามารถจะต้องประกอบด้วยการมีทักษะการ

ปฏิบัติงาน การกำกับ ติดตาม เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองและองค์กร มีความรู้ทันต่อเหตุการณ์ เป็นผู้นำทางวิชาการ มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ความรู้ความสามารถในหลักวิชาการ บริหาร และการจัดการ ความรู้ในหลักจิตวิทยาการทำงานร่วมกับคนอื่นและจิตวิทยาพัฒนาการของเด็ก ความรู้ในการวิจัยและพัฒนา ความรู้ในบริบททางการบริหารการศึกษา ได้แก่ การเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมและประเพณีของท้องถิ่น มีความรู้ในเรื่องพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ แผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนการศึกษา ศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมแห่งชาติ ตลอดจนมีความรู้ กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และแนวปฏิบัติของทางราชการที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา รวมทั้งสามารถแก้ไขปัญหา หรือข้อบกพร่องต่าง ๆ ภายในองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ สมาน พงษ์จำนง (2547) ที่กล่าวว่า องค์ประกอบของการมีความรู้ความสามารถในงานที่รับผิดชอบ ได้แก่ ความรู้ในขอบข่ายการบริหารงานโรงเรียน มีความรู้ความสามารถในการวางแผน การประเมินแผน ประเมินโครงการและการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรเป็นผู้นำทางวิชาการ มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ความรู้ความสามารถในหลักวิชาการ บริหารและการจัดการ ความรู้ในหลักจิตวิทยาการทำงานร่วมกับคนอื่นและจิตวิทยาพัฒนาการของเด็ก ความรู้ในการวิจัยและพัฒนา ความรู้ในบริบททางการบริหารการศึกษา ได้แก่ การเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมและประเพณีของท้องถิ่น มีความรู้ในเรื่องพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนการศึกษา ศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมแห่งชาติ ตลอดจนมีความรู้ กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับและแนวปฏิบัติของทางราชการที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และ สอดคล้องกับ ทองทิพภา วิริยะพันธุ์ (2553) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารหรือผู้ที่จะเป็นผู้บริหาร นอกจากจะต้องเป็นคน เก่ง มีความรู้ความสามารถแล้ว ยังต้องมีทักษะสำหรับผู้บริหารเพื่อสร้างคุณค่าเพิ่ม (Value creation) ให้แก่ตนเองสูงสุด จะได้มีศักยภาพพร้อมที่จะแข่งขันในโลกยุคไร้พรมแดน

2.6 การมีบุคลิกภาพที่ดี เนื่องจากบุคลิกภาพเป็นปัจจัยที่สำคัญในการบริหารที่จะทำให้องค์กรทำงานสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะวิธีการบริหารของผู้หน้านั้นเกิดจากพฤติกรรมส่วนตัวของผู้หน้าเป็นสำคัญ ไม่ใช่เกิดจากอำนาจที่เป็นทางการ และส่งผลให้คนเชื่อและทำตาม ซึ่งสอดคล้องกับ รังสรรค์ ประเสริฐศรี (2558) ที่กล่าวถึงความสำคัญของบุคลิกภาพว่า บุคลิกภาพเป็นภาพลักษณ์ภายนอกของบุคคล ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกทั้งทางกิริยา ท่าทาง วาจา ไม่ว่าจะเป็นการแต่งกาย การวางตัว หรืออริยาบถต่าง ๆ ที่แสดงออก ลักษณะการพูด ภาษาที่ใช้ ตลอดจนแบบความคิดที่สั่งมาจากจิตลักษณะภายในจนหลอมเป็นภาพลักษณ์ของบุคคล แม้ว่าช่วงชีวิตของบุคคล แสดงถึงพัฒนาการทางร่างกายและจิตใจ อันเกิดจากอิทธิพลร่วมระหว่าง พันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม แต่อดีตจนถึงปัจจุบัน บุคลิกภาพก็เป็นสิ่งสำคัญในการอยู่ร่วมกันในสังคม และ สอดคล้องกับ กิติมาพร ชูโชติ (2562) ที่ได้กล่าวถึงความสำคัญของบุคลิกภาพที่ส่งผลต่อความสำเร็จ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคลิกภาพของบุคคลที่จะเป็นผู้นำว่า “เป็นปัจจัยที่สำคัญในการบริหารที่จะทำให้องค์กรทำงานสำเร็จได้ อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะวิธีการบริหารของผู้หน้านั้นเกิดจากพฤติกรรมส่วนตัวของผู้หน้าเป็นสำคัญ ไม่ใช่เกิดจากอำนาจที่เป็นทางการ และส่งผลให้คนเชื่อและทำตาม”

2.7 การมีภาวะผู้นำ เนื่องจากภาวะผู้นำเป็นความสามารถหรือคุณลักษณะของผู้บริหารทางการศึกษาที่สามารถทำให้การบริหารองค์กรประสบความสำเร็จงานจะดำเนินไปด้วยดีมีประสิทธิภาพ และเป็นปัจจัยที่มี

ความสำคัญประการหนึ่งที่มีส่วนช่วยผลักดันให้สถานศึกษาประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้เป็นสิ่งเร้า และตัวเร่งอันสำคัญที่ทำให้การทำงานของสถานศึกษาบรรลุผลตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย เป็นหลักสำคัญที่จะนำสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด สอดคล้องกับ สมคิด บางโม (2553) ที่กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หรือความเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพนั้นมีความสำคัญต่อความสำเร็จขององค์กรในอันที่จะดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้เป็นอย่างมาก ความล้มเหลวขององค์กรต่าง ๆ ที่เป็นมาสืบเนื่องมาจากการขาดผู้นำที่มีประสิทธิภาพแทบทั้งสิ้น ประสิทธิภาพของผู้นำจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อผู้นำได้ใช้ภาวะผู้นำ ซึ่งภาวะผู้นำมีหลายแบบแล้วแต่ว่าจะเลือกใช้แบบใดให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง การเลือกแบบภาวะผู้นำควรคำนึงถึงผู้ใต้บังคับบัญชา สถานการณ์ และบุคลิกภาพของผู้นำเอง ภาวะผู้นำมีความสำคัญและเป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวางแล้วว่าเป็นคุณลักษณะสำคัญของการบริหารจัดการในสถานศึกษา เพื่อให้บรรลุเป้าหมายไปสู่ความสำเร็จ และเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญประการหนึ่งที่มีส่วนช่วยผลักดันให้สถานศึกษาประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้เป็นสิ่งเร้าและตัวเร่งอันสำคัญที่ทำให้การทำงานของสถานศึกษาบรรลุผลตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย เป็นหลักสำคัญที่จะนำสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด และสอดคล้องกับ ภรณ์ทิพย์ ปั่นก้อง (2559) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีหน้าที่บริหารงานตามภารกิจขององค์กร ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดหน้าที่ในการบริหารงานจะเกี่ยวข้องกับกิจกรรมหลายอย่าง เช่น การวางแผน (Planning) การจัดองค์กร (Organizing) การนำ (Leading) การควบคุม (Controlling) เป็นต้น ดังนั้น ผู้บริหารในฐานะผู้นำขององค์กรจะต้องมีภาวะผู้นำ ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดต่อความสำเร็จขององค์กรผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำ (Leadership) จะช่วยสนับสนุนการปฏิบัติงานต่าง ๆ ขององค์กรให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คือ 1) ช่วยเหลือบุคลากรในองค์กรได้รับการประสานงานและแนะนำการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด 2) ช่วยรักษาสถานภาพขององค์กรให้มีความมั่นคง โดยการปรับเปลี่ยนไปตามการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม 3) ช่วยประสานงานระหว่างฝ่ายต่าง ๆ ขององค์กรให้ดำเนินการตามลักษณะพลวัตรภายในองค์กรโดยเฉพาะในช่วงที่องค์กรมีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลง ช่วยแก้ไขความขัดแย้งระหว่างส่วนต่าง ๆ 4) ช่วยให้บุคลากรในองค์กรบรรลุถึงความต้องการต่าง ๆ ทั้งในด้านความพึงพอใจและเป้าหมายส่วนบุคคล โดยจะเป็นผู้ที่ชักชวนจูงใจให้ผู้ร่วมงานมีความยินดี และเต็มใจที่จะร่วมมือปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย

3. การหาแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง เพื่อวางแผนการพัฒนาบุคลากรให้มีศักยภาพยิ่งขึ้น ซึ่งแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษณพงษ์ ศรีทรัพย์ (2565) ที่พบว่าแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพที่ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพ การบริหารสถานศึกษา มีจำนวน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านวิสัยทัศน์กว้างไกล 2) ด้านภาวะผู้นำและเป็นผู้มีการเปลี่ยนแปลง ผู้ 3) ด้านทักษะการบริหารจัดการที่ดีแบบผู้บริหารยุคใหม่ และ 4) ด้านทักษะการสื่อสารและมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประจักษ์ ภูคกงิ่ง (2566) ที่นำเสนอแนวทางการพัฒนา จำนวน 19 แนวทาง ประกอบด้วย 1) ด้านวิสัยทัศน์ 2) ด้านการใช้เทคโนโลยี 3) ด้านคุณธรรมและ 4) ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นต้น

6. ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยเสนอข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ควรมีการพัฒนาตามลำดับความต้องการจำเป็นที่ได้จากผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดฯ ในการนำแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ไปปรับประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของตนเอง สู่ความเป็นผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ และส่งต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์นี้สู่ผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อนร่วมวิชาชีพ ครู และบุคลากรทางการศึกษาอื่น ๆ จนนำไปสู่การเป็นวัฒนธรรมที่มีคุณภาพของหน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษาต่อไป

1.2 แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพด้านทักษะการสื่อสาร ควรมีการพัฒนาตนเองด้านการสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมไปถึงการเข้ารับการอบรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการสื่อสารทางด้านภาษาอังกฤษ หมั่นฝึกฝนการพูดคุยกับผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิคนอื่น ๆ เพื่อฝึกการวิเคราะห์ให้ผู้ฟัง เลือกใช้วิธีการสื่อสารที่ดีที่สุดและเหมาะสมกับผู้ฟังแต่ละคน

1.3 แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ควรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แนวคิด และวิสัยทัศน์ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เชี่ยวชาญ รวมไปถึงพัฒนาการวางแผนการบริหารงานและการดำเนินงานในสถานศึกษา มองภาพอนาคตและโอกาสของสถานศึกษาตนเองมาคิดริเริ่ม และสร้างสรรค์สิ่ง ๆ ใหม่ เพื่อพัฒนาสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม

1.4 แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ด้านการมีคุณธรรมจริยธรรม โดยผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความรักและความศรัทธาในคุณงามความดี ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ด้วยจิตสำนึกที่ดีและมีความเสมอภาค โดยน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและพระราโชบายของในหลวงรัชกาลที่ 10 มาปรับประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการงานในสถานศึกษา บริหารงานด้วยความซื่อตรง ซื่อสัตย์ และเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การมีภาวะผู้นำเพื่อเป็นสารสนเทศในการพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพต่อไป

2.3 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึง(ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ
- กฤษณพงษ์ ศรีทรัพย์. (2565). คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- กิตติมาพร ชูโชติ. (2562). องค์การและการจัดการ. คณะบริหารธุรกิจ. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น วิทยาเขตหนองคาย.
- ชาติรี เทียนทอง. (2556). แนวทางส่งเสริมการพัฒนาสมรรถนะบุคลากรกองการ เจ้าหน้าที่กรมควบคุมโรค. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- ทรงสวัสดิ์ แสงมณี. (2552). คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาตามความต้องการของครูสังกัด กรุงเทพมหานครเขตบางขุนเทียน. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- ทองทิพภา วิริยะพันธุ์. (2553). การบริหารทีมงานและการแก้ปัญหา (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: สหธรรมิก.
- ทองอินทร์ ปัญญาภาค. (2556). แนวทางพัฒนาการนำวิสัยทัศน์ไปสู่การปฏิบัติของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. กำแพงเพชร: มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- ธีระ รุญเจริญ. (2553). ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา (ฉบับปรับปรุง) เพื่อปฏิรูปตรวจสอบและประเมินภายนอกครอบคลุม. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- ประจักษ์ ภูคกงิง. (2566). การศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม 17(3).
- ปัทมา สายสะอาด. (2551). ทักษะการติดต่อสื่อสารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรีเขต 2. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ภรณ์ทิพย์ ปั่นก้อง. (2559). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 3. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- โยธิน นิลคช. (2561). คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. วารสารการประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ “GRADUATE SCHOOL CONFERENCE 2018”, 2, 411-422.
- รสรินญ์ เขยสาคร. (2557). บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารในการบริหารโรงเรียนตามทัศนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- รังสรรค์ ประเสริฐศรี. (2558). ภาวะผู้นำ. กรุงเทพฯ: ธนัชการพิมพ์.

วันวดี กุ่มเมือง. (2554). *ความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

สมคิด บางโม. (2553). *องค์การและการจัดการ*. กรุงเทพฯ: วิทยาพัฒนา.

สมาน พงษ์จำนง. (2547). *การศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดชัยภูมิ*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

สามารถ ฟองศิริ. (2558). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต . มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง. (2566). *แผนพัฒนาการศึกษาระยะ 5 ปี พ.ศ.2566-2570 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง*. เข้าถึงได้จาก <https://www.sesasingthong.go.th/?p=19130>

สุพรรณณี สวากลาง. (2558). *คุณลักษณะของผู้บริหารที่พึงประสงค์ตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดชลบุรี*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.

สุภาพร สุขสวัสดิ์. (2552). *การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีนนทบุรี*. ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย ศิลปากร.

สุรินทร์ นามอยู่. (2564). *การศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท ฉบับที่ 1*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.

เสน่ห์ จุ้ยโต. (2558). *การบริหารนวัตกรรมแนวใหม่ (พิมพ์ครั้งที่ 3)*. นนทบุรี: โครงการส่งเสริมการแต่งตั้งตำรา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

Bass, B.M. (1998). *Transformational Leadership Development*. California: Consulting Psychologists.

Drucker Peter F. (2006). *The Effective Executive*. The Definitive Guide to Getting the Right Things Done (Harper business Essentials).

Janice S. Serenio - Alquizar. (2013). *Characteristics of school Administrator as predictors of instructional management leadership*. New York: Russell Sage Foundation.

Miriam A. Campo. (2014). *Leadership and Research Administration*. New York: Harper and Row.

Ruesch, J. & Bateson, G. (1951). *Communication: The Social Matrix of Psychiatry* W.W. Norton & Company, New York.

Sachs, Benjamin M. (1966). *Educational Administrator a Behavioral Approach*. Boston:
Houghton Muffin.